

Una multitud assistia al funeral de l'aiatol·là Hussein Montazeri, a Qom, el 21 de desembre propassat.

L'oposició iraniana torna al carrer

AMMAN ■ Carla Fibla

La mort de l'aiatol·là Hussein Ali Montazeri pot marcar la lluita començada per milers d'opositors al règim de Mahmud Ahmadinejad després de les qüestionades eleccions presidencials del mes de juny. El clergue dissident va ser crític fins al final dels seus dies: la fatwà, l'edicte religiós que va fer públic per denunciar que els comicis en què l'actual president va assolir un segon mandat havien estat fraudulents, va reforçar la pressió contra aquest sistema polític, un sistema que el 1997 havia condemnat Montazeri a arrest domiciliari. La situació no va impedir que els darrers mesos es convertís en principal referent religiós dels reformistes, que, encapçalats per Hussein Mousavi i Mhedi Karroubi, es van trobar el 21 de desembre a la ciutat santa de Qom per acompanyar al fèretre de l'aiatol·là al costat de desenes de

milers de persones. Les autoritats van provar d'impedir l'enorme processó que acomiadava aquesta figura religiosa, un dels principals arquitectes de la revolució del 1979. Els autobusos amb simpatitzants eren detinguts a l'entrada de Qom, a 125 quilòmetres al sud de Teheran. Desenes de persones foren arrestades i les forces de l'ordre van controlar amb violència la marxa en què se sentiren frases com: "Oprimint Montazeri, ara ets amb Déu"; o proclames molt dures contra Ahmadinejad i contra l'actual líder suprem, l'aiatol·là Alí Khamenei, a qui la gent titllava d'assassí. La premsa estrangera va tornar a ser vetada. Es va prohibir l'accés a Qom per seguir el funeral, i també les manifestacions i les concentracions de la capital i de la localitat natal de Montazeri. Novament, Youtube i diverses pàgines d'internet de l'oposició, van ser les úniques fonts d'informació

al marge de l'agència oficial de notícies Irna. Els vídeos d'afecionats tremolosos i les fotografies acompanyades de relats dels fets es van multiplicar en poques hores. L'activa societat civil iraniana, en què Montazeri confiava i a la qual donava suport perquè executés l'obertura que la revolució islàmica no va ser capaç de fer, va tornar a arriscar-ho tot. L'aplicació pràctica dels ensenyaments de l'Alcorà, a través del respecte dels drets humans i la transparència, va ser allò que va privar a Montazeri de convertir-se en el natural successor de l'aiatol·là Khomeini. Un esperit que va mantenir durant tota la seva vida i que va concloure amb una feroç crítica a l'auge repressor dels cossos de la Guàrdia Revolucionària Islàmica. Milers de persones han convertit en ideari propi moltes de les seves reflexions. Montazeri és ara un enemic per a un règim cada dia més autoritari.

LONDRES ■ Victorià Jiménez

Tió britànic amb sorpresa. “Que els anglesos han de remugar, és prou natural”, va escriure l’assagista Walter Bagehot fa un segle i mig. Aquesta vegada, però, no ho han fet en solitari: el ministre de Transport francès, Dominique de Bussereau, afegia la seua veu a la queixa implacable que s’alçava a ambdós extrems de la Mànega dilluns 21, quan el tren Eurostar vivia la tercera jornada de col·lapse. “Arribats a aquest punt –va sentenciar de Bussereau–, és difícil de pair que aquesta artèria de comunicació fonamental entre Anglaterra i França, entre Anglaterra i Bèlgica,

i la resta de l’Europa continental, no funcione... perquè neva.” La tria de països en la declaració del ministre no era, tot siga dit, gens casual. L’empresa de l’Eurostar és a mans de la firma de ferrocarrils francesa SNCF, de la belga SNCB i de la britànica EURL. Més encara, just el 16 de desembre, l’operadora ferroviària alemanya Deutsche Bahn havia rebut el vist-i-plau per a posar els seus vagons de gran velocitat sobre les mateixes vies que enllacen l’estupenda estació de Saint Pancras, a Londres, amb París i Brussel·les en poc menys de dues hores. Tanmateix, el tíó de Nadal britànic va cagar neu en excés. La setmana va començar amb més d’un centenar de vols cancel·lats als aeroports de Glasgow, Edimburg, Bristol, Luton i Gatwick. “De Folkestone a Calais en 35 minuts”, es llegia a la pàgina d’internet d’Eurotunnel (que gestiona les infraestructures del túnel que travessa l’Eurostar), però prop d’un miler d’automòbils privats eren aturats a Folkestone mateix i un nombre indeterminat d’usuaris acabaven girant cua arran de l’anunci d’Eurotunnel que, “per culpa dels retards en els serveis de l’Eurostar”, també reduïa els seus serveis. Richard Brown, director executiu de l’Eurostar, assegurava que al llarg de la setmana es restabliria almenys un 60% del trànsit; malauradament, feia tard, i diputats britànics i francesos ja pressionaven perquè s’investigaren els motius del caos. Ningú no pot acusar-

los, d’una altra banda, d’immiscir-se en afers que no els afecten: van ser els governs francès i britànic que van salvar l’Eurostar de la fallida econòmica, l’estiu del 2006. La sorpresa de

L'avaria de l’Eurostar va afectar milers de viatgers.

tió, qualificada de “regal de Nadal” pel comentarista polític Matthew Parris (ex-diputat a la Cambra dels Comuns i col·laborador habitual del magazín *Catalonia Today*), ha estat l’acord dels tres partits britànics principals de participar en debats televisats. Per primera vegada. Històric. Com la nevada.

MOSCOU ■ Natàlia Boronat

Sense desarmament. S’acaba el 2009 i Rússia i els Estats Units no han complert l’objectiu que s’havien proposat de signar abans de final d’any el nou acord de desarmament nuclear que ha de substituir el tractat de reducció d’armes estratègiques (START), de 1991 que va caducar el 5 de desembre passat i que establia una reducció a la qual fa temps que es va arribar. Els 9 mesos que han passat des que la nova administració de la Casa Blanca anunciés la represa de les relacions bilaterals amb Moscou no han estat suficients per a posar-se d’acord en la redacció del nou tractat. Durant la visita del cap de la Casa Blanca a Moscou del 6 i el 7 de juliol del 2009, Barack Obama i Dmitri Medvedev van escenificar la signatura d’un acord marc que havia de regir les converses per renovar l’START i que establia que al nou document tots dos països es comprometien a reduir les càrregues nuclears fins a 1.500-1.675 i els vectors fins a 500-1.100. Rússia, per motius econòmics, és partidària de reduir les càrregues fins a 1.500 i

els vectors fins a 500. No se saben els motius que han fet retardar el document, però se sap que una de les divergències, a més de les xifres, és que Washington és partidari de descarregar l’armament

nuclear que s’hagi de reduir, però Moscou en voldria l’eliminació física. A més, Rússia manté que les mesures de control de l’START, que durant tots aquests anys van permetre la presència d’inspectors nord-americans a les fàbriques de míssils Topol, eren massa intrusives i també insisteix que hi ha d’haver una clàusula que relacioni l’armament ofensiu amb el defensiu que faria impossible la instal·lació de sistemes de

defensa antimíssils nord-americans a Europa. Hi ha hagut poques filtracions de les converses que tenen lloc a Ginebra, però en l’estira-i-arrotonsa de les negociacions sens dubte hi influïxen temes com l’Afganistan i l’Iran. Washington voldria aconseguir més suport de Moscou en la lluita contra

Els presidents Obama i Medvedev no es posen d’acord.

els talibans i també una posició més ferma del Kremlin contra el programa nuclear de l’Iran. Rússia no únicament no se sent amenaçada, sinó que fins i tot li pot arribar a ser rendible econòmicament, perquè els governs de Moscou i Teheran són socis importants en matèria nuclear. Les dues parts són partidàries de no precipitar-se en les negociacions de desarmament i s’espera que el nou tractat s’hagi signat abans de la cimera nuclear que les Nacions Unides vol dur a terme a la primavera perquè els dos antics rivals de la guerra freda puguin predicar amb l’exemple.